

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyaē araṇyakāṇḍē
॥ catvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ catvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

rāvaṇēna mārīcasya bhartsanaṃ sītāpahṛtau sāhāyyaṃ
kartumādēśadānaṃ ca

mārīcasya tu tad vākyaṃ
kṣamaṃ yuktaṃ ca rāvaṇaḥ ।
uktō na pratijagrāha
martukāma iva uṣadham ॥ 3.40.1 ॥

taṃ pathyahitavaktāraṃ
mārīcaṃ rākṣasādhipaḥ ।
abravīt paruṣaṃ vākya -
mayuktaṃ kālacōditaḥ ॥ 3.40.2 ॥

duṣkulaitadayuktārthaṃ
mārīca mayi kathyatē ।
vākyaṃ niṣphalamatyarthaṃ
bījamuptamivōṣarē ॥ 3.40.3 ॥

tvadvākyaairna tu mām śakyaṃ
bhēttuṃ rāmasya saṃyugē ।

mūrkhasya pāpaśīlasya
mānuṣasya viśēṣataḥ || 3.40.4 ||

yastyaktvā suhr̥dō rājyaṃ
mātaraṃ pitaraṃ tathā |
strīvākyam prākṛtaṃ śrutvā
vanamēkapadē gataḥ || 3.40.5 ||

avaśyaṃ tu mayā tasya
saṃyugē kharaghātinaḥ |
prāṇaiḥ priyatarā sītā
hartavyā tava sannidhau || 3.40.6 ||

ēvaṃ mē niścitā buddhi -
rhr̥di mārīca vidyatē |
na vyāvartayituṃ śakyā
sēndrairapi surāsuraiḥ || 3.40.7 ||

dōṣaṃ guṇaṃ vā sampr̥ṣṭa -
stvamēvaṃ vaktumarhasi |
apāyaṃ vā upāyaṃ vā
kāryasyāsyā viniścayē || 3.40.8 ||

sampr̥ṣṭēna tu vaktavyaṃ
sacivēna vipaścitā |
udyatāñjalīnā rājñō
ya icchēd bhūtimātmanaḥ || 3.40.9 ||

vākyamapratikūlaṃ tu
mṛdupūrvaṃ śubhaṃ hitam |

upacārēṇa vaktavyō

yuktaṃ ca vasudhādhipaḥ || 3.40.10 ||

sāvamardaṃ tu yadvākya -

mathavā hitamucyatē |

nābhinandēta tad rājā

mānārthī mānavarjitam || 3.40.11 ||

pañca rūpāṇi rājānō

dhārayantyamitaujasah |

agnērindrasya sōmasya

yamasya varuṇasya ca || 3.40.12 ||

auṣṇyaṃ tathā vikramaṃ ca

saumyaṃ daṇḍaṃ prasannatām |

dhārayanti mahātmānō

rājānaḥ kṣaṇadācara || 3.40.13 ||

tasmāt sarvāsvavasthāsu

mānyāḥ pūjyāśca nityadā |

tvaṃ tu dharmamavijñāya

kēvalaṃ mōhamāśritaḥ || 3.40.14 ||

abhyāgataṃ tu daurātmyāt

paruṣaṃ vadasīdṛśam |

guṇadōṣau na ṛcchāmi

kṣēmaṃ cātmani rākṣasa || 3.40.15 ||

mayōktamapi caitāvat

tvāṃ pratyamitavikrama |

asmim̐stu sa bhavān kṛtyē
sāhāyyaṃ kartumarhasi || 3.40.16 ||

śṛṇu tatkarma sāhāyyē
yatkāryaṃ vacanānmama |
sauvarṇastvaṃ mṛgō bhūtvā
citrō rajatabindubhiḥ || 3.40.17 ||

āśramē tasya rāmasya
sītāyāḥ pramukhē cara |
pralōbhayitvā vaidēhīm
yathēṣṭaṃ gantumarhasi || 3.40.18 ||

tvāṃ hi māyāmayam̐ dṛṣṭvā
kāñcanaṃ jātavismayā |
ānayainamiti kṣipraṃ
rāmaṃ vakṣyati maithilī || 3.40.19 ||

apakrāntē ca kākutsthē
dūraṃ gatvāpyudāhara |
hā sītē lakṣmaṇētyēvaṃ
rāmavākyānurūpakam || 3.40.20 ||

tacchrutvā rāmapadavīm
sītayā ca pracōditaḥ |
anugacchati sambhrāntaḥ
saumitrirapi sauhṛdāt || 3.40.21 ||

apakrāntē ca kākutsthē
lakṣmaṇē ca yathāsukham |

āhariṣyāmi vaidēhīm
sahasrākṣaḥ śacīmiva || 3.40.22 ||

ēvaṃ kṛtvā tvidaṃ kāryaṃ
yathēṣṭaṃ gaccha rākṣasa |
rājyasyārdhaṃ pradāsyāmi
mārīca tava suvrata || 3.40.23 ||

gaccha saumya śivaṃ mārgaṃ
kāryasyāśya vivṛddhayē |
ahaṃ tvānugamiṣyāmi
sarathō daṇḍakāvanam || 3.40.24 ||

prāpya sītāmayuddhēna
vañcayitvā tu rāghavam |
laṅkāṃ prati gamiṣyāmi
kṛtakāryaḥ saha tvayā || 3.40.25 ||

nō cēt karōṣi mārīca hanmi tvāmahamadya vai |
ētat kāryamavaśyaṃ mē balādapi kariṣyasi |
rājñō vipratikūlasthō na jātu sukhamēdhatē || 3.40.26 ||

āsādya taṃ jīvitasamśayastē
mṛtyurdhruvō hyadya mayā virudhya |
ētat yathāvat pariḡaṇya buddhyā
yadatra pathyaṃ kuru tattathā tvam || 3.40.27 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye
aranyakāṇḍē catvāriṃśaḥ sargaḥ ||